

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Verstoringstoets Natuurbeschermingswet 1998

Onderzoeksgebied IJsseldijk 3-7 te Westervoort (Putman B.V.)
Rapportnummer 10-0237

www.starobv.nl

Verslechterings- en verstoringstoets Natuurbeschermingswet 1998

**Onderzoeksgebied IJsseldijk 3-7 te Westervoort
(Putman B.V.)**

Versie 30 november 2010

Rapportnummer: P10-0237

In opdracht van: Projectburo bv / Putman bv

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38 a
5421 XB Gemert

tel. 0492-450161

fax. 0492-450162

www.starobeheer.nl

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ligging van het plangebied	3
1.3	Voorgenomen ontwikkelingen	6
1.4	Doel	6
1.5	Leeswijzer	7
2	Toetsingskader	8
2.1	Natuurbeschermingswet 1998	8
2.2	Kans op significant negatief effect	8
2.3	Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel	9
2.4	Instandhoudingsdoelstellingen	9
3	Aanwezige natuurwaarden	11
3.1	Broedvogels	11
3.2	Niet-broedvogels	12
4	Mogelijke effecten	17
4.1	Oppervlakteverlies	18
4.2	Versnippering	18
4.3	Verzuring, vermesting en verdroging	18
4.4	Verontreiniging	18
4.5	Verstoring door geluid	18
4.6	Verstoring door licht	19
4.7	Verstoring door trilling	20
4.8	Optische verstoring	20
4.9	Verstoring door mechanische effecten	20
5	Effectbeoordeling	21
5.1	Effectbeoordeling broedvogels	21
5.2	Effectbeoordeling niet-broedvogels	21
6	Verslechterings- en verstoringstoets	26
6.1	Oppervlakteverlies	26
6.2	Verstoring door licht	26
6.3	Optische verstoring	26
6.4	Conclusie	27
7	Conclusie	28

Referenties

Bijlage 1 Kaartbeeld toekomstige ontwikkelingen locatie A + B

Bijlage 2 De Natuurbeschermingswet 1998

Bijlage 3 Watervogeltelgebieden SOVON

Bijlage 4 Vogels van Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel

Bijlage 5 Instandhoudingsdoelen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

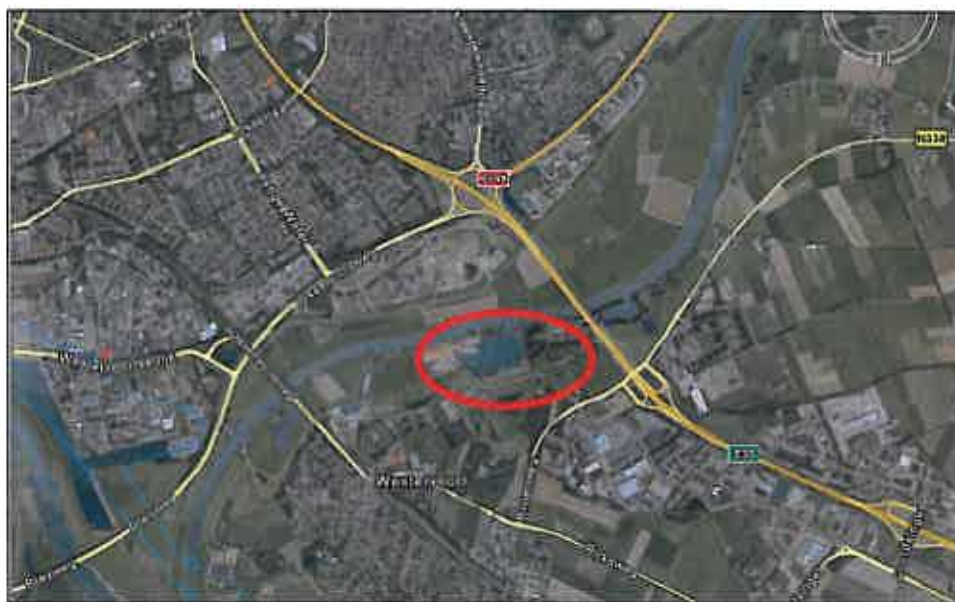
Putman Exploitatiemaatschappij B.V. (voorts benoemd als Putman) is voornemens haar activiteiten op de locatie aan de IJsseldijk te Westervoort uit te breiden. Alle partners van Stadsregio Arnhem Nijmegen staan in principe positief tegenover deze uitbreiding omdat:

- er geen geschikte locatie aanwezig is voor verplaatsing naar een regionaal bedrijventerrein;
- deze bijdraagt aan verschuiving van transportbewegingen van land naar water;
- hergebruik van bouw- en sloopmaterialen in principe een goede zaak is.

Voor verdere uitwerking van de planvorming is het gewenst inzicht te krijgen in mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden. Hierbij is zowel gebiedsgerichte bescherming (Natuurbeschermingswet + Ecologische Hoofdstructuur) en soortgerichte bescherming (Flora- en faunawet) van belang.

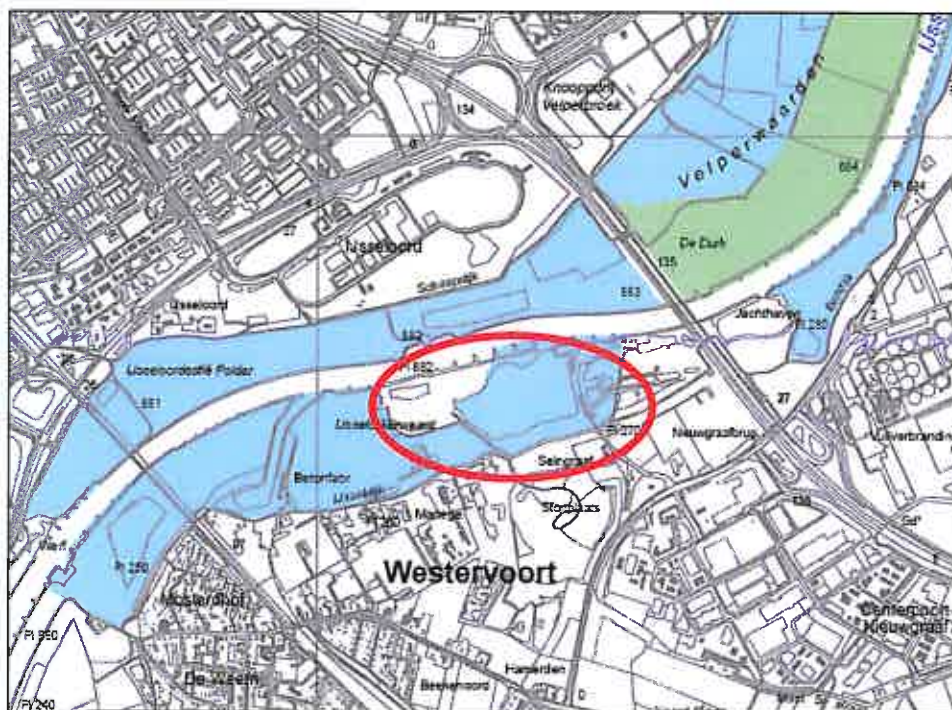
1.2 Ligging en beschrijving plangebied

Ter hoogte van Westervoort ligt in de uiterwaarden van de IJssel de bedrijfslocatie van Putman Exploitatiemaatschappij B.V. (figuur 1). Het betreft een recyclingbedrijf waarvoor op deze locatie goederen worden verzameld, gesorteerd en of verwerkt om vervolgens weer te worden afgevoerd. Aan- en afvoer van grondstoffen gebeurt zowel over land als over water. Het bedrijf is voor scheepvaart bereikbaar via een baai welke is ontstaan na zandwinning. Het uiterwaardengebied, tussen de stedelijke kernen van Westervoort en Velp, ligt in een hoog dynamische omgeving. Naast de stedelijke druk komt dit ook door directe nabijheid van de rijksweg A12, spoorlijn Arnhem – Zevenaar en de scheepvaartroute over de IJssel.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood)

Alle gebieden waarop de Nb-wet 1998 van kracht is worden gezamenlijk de Natura-2000 gebieden genoemd. De beschermingsstatus kan echter op verschillende gronden zijn gebaseerd zoals bijvoorbeeld de EU-vogelrichtlijn of EU-habitatrichtlijn. Natuurgebied Uiterwaarden IJssel is vanuit Europese wetgeving zowel beschermd vanuit de EU-vogelrichtlijn als de EU-habitatrichtlijn. Beide aanwijzingen zijn gebaseerd op verschillende natuurwaarden van het gebied. De Uiterwaarden rondom Putman zijn alleen aangewezen in het kader van de EU-Vogelrichtlijn (figuur 2).

Figuur 2. Ligging onderzoeksgebied ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden IJssel'. Blauw = bescherming op basis van Vogelrichtlijn, Groen = bescherming op basis van Habitatrichtlijn.
(bron:www.minlnv.nl)

Hieronder staat een foto-impressie van de geplande uitbreidingslocatie en omgeving. De foto's zijn genomen in 2008.

Foto's 1-3 huidige bedrijfslocatie Putman; 4-7 oevers zandput; 8 binnendijkse uitbreidingslocatie

1.3 Voorgenomen ontwikkelingen

In verband met bedrijfsmatige groei is het gewenst om het bestaande buitendijkse terrein te herinrichten en met circa 1 hectare uit te breiden (locatie A). Daarnaast zal ook een strook direct binnendijks aan de IJsseldijk in gebruik worden genomen voor nieuwe voorzieningen (locatie B), zie figuur 3.

De uitbreiding van het buitendijkse terrein is voorzien ten behoeve van extra overslagcapaciteit, voorraadbuffers en een extra laad- en losvoorziening. Een deel van de uitbreiding is gepland in de huidige zandwinplas.

De uitbreidingen op het binnendijkse perceel betreffen de ontwikkeling van een kantoor, garage, stallingsplaatsen voor materieel en diverse gronddepots. Tussen de binnendijkse uitbreiding en de IJsseldijk zal een strook worden ingericht met groen (bomen en bosschages). Het is op dit moment niet bekend hoe de precieze inrichting van deze groenstrook eruit zal zien. Qua beplantingsassortiment wordt aansluiting gezocht bij de beplanting die op de voormalige stort aanwezig is.

Verlichting zal alleen plaatsvinden op de productielocaties. Laden en lossen zal alleen overdag plaatsvinden.

Figuur 3. Ligging uitbreidingslocatie A (buitendijks) en B (binnendijks). Voor detaillering plannen zie bijlage 1

1.4 Doel

Doel van deze studie is te komen tot een verslechterings- en verstoringstoets Natuurbeschermingswet 1998 die als basis dient voor een aan te vragen en te verlenen vergunning Nbwet 1998.

Daarnaast heeft deze toetsing als doel een betere onderbouwing ten behoeve van het ontwerp bestemmingsplan te leveren.

Als uitgangspunt hierbij worden het ontwerpbesluit Uiterwaarden IJssel met bijbehorende kaarten en toelichting genomen en is het Natura 2000 doelendocument gebruikt, zoals op de website van het ministerie van LNV staat (2006).

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de Natuurbeschermingswet 1998. De aanwezige beschermde soorten worden beschreven in hoofdstuk 3. De effecten van de geplande ingreep op het Natura 2000-gebied worden beschreven in hoofdstuk 4 en 5. In hoofdstuk 6 wordt de verslechterings- en verstoringstoets uitgewerkt en in het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Toetsingskader

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn);
- Beschermde Natuurmonumenten en
- Wetlands.

Voor de Natura 2000-gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken, kent de Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen). Redenen van economische aard kunnen ook gelden als dwingende reden van groot openbaar belang. Als prioritaire soorten of habitats deel uitmaken van de instandhoudingsdoelstellingen mogen redenen van economische aard alleen gebruikt worden na toetsing door de Europese Commissie. Naast deze Natura 2000-gebieden kent de Natuurbeschermingswet ook beschermde natuurmonumenten en wetlands. Zie voor een uitgebreide uitleg bijlage 2.

2.2 Kans op significante negatieve effecten

Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen, niet significant negatief mogen beïnvloeden. Het optreden van significant versturende effecten op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel kan niet op voorhand worden uitgesloten. Uit het rapport "Verkenkend natuuronderzoek Onderzoeksgebied IJsseldijk 3-7 te Westervoort (Putman B.V.), 2009, P08-0168" van Staro Natuur en Buitengebied is gebleken dat significante negatieve effecten op vogelsoorten van het Natura 2000-gebied wel uitgesloten kunnen worden. Een effect is significant als de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. In overleg met de provincie Gelderland is daarom afgesproken een

verstoringstoets uit te voeren naar de effecten van de uitbreidingsplannen van Putman op de vogelsoorten van het Natura 2000-gebied.

2.3 Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel

Het gebied uiterwaarden IJssel omvat het systeem van de rivier de IJssel, inclusief de aanliggende oeverwallen en komgronden. De IJssel is een zijtak van de Rijn en loopt van Arnhem tot aan het IJsselmeer. Het karakter van de rivier verschilt sterk; in de bovenloop snijdt de rivier door de stuwwal, in het middendeel stroomt de rivier tussen relatief smalle, hoog gelegen uiterwaarden en in het benedendeel krijgt de rivier een deltakarakter. Ook de buitendijksedelen verschillen sterk: verschillen in hoogte ligging, dichte kleinschalige en grote open delen en afwisseling tussen smalle en brede delen. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De voorkomende habitats en soorten zijn deels ontwikkeld als gevolg van de landschapsvormende processen die in het verleden hebben plaatsgevonden en nu niet meer plaats vinden. Zandige kalkrijke oeverwallen en rivierduinen worden afgewisseld met kleiige, vlakke stroomdalen. Het landschap wordt gekenmerkt door veel grasland en daartussen een kleinschalige afwisseling van landschapselementen als: kolken, strangen, bosschages, moerasstroken, zandoevers en plaatselijk zand- en kleiwinplassen. Op verschillende locaties staan steenfabrieken. De IJssel verbindt een aantal natuurgebieden met elkaar: Gelderse Poort, laagveenmoerassen van Noordwest Overijssel en de Randmeren en het Ketelmeer met aansluiting op het IJsselmeer.

Beschermde natuurwaarden op basis van EU-vogelrichtlijn

Het gebied Uiterwaarden IJssel is als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn gekwalificeerd vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen van de kleine zwaan, kolgans, smient, slobbeend, meerkoet en grutto die het gebied benutten als overwinteringsgebied en/of rustplaats. Het gebied is tevens gekwalificeerd omdat het behoort tot één van de vijf belangrijkste broedgebieden dan wel pleisterplaatsen voor kwartelkoning, wilde zwaan en kleine zwaan, reuzenster en ijsvogel in Nederland.

Andere soorten van Bijlage I waarvoor het gebied van betekenis is, zijn porseleinhoen, zwarte stern (broedvogels); kleine zilverreiger, lepelaar, nonnetje, slechtvalk, visarend, (niet-broedvogels). Andere trekkende vogelsoorten waarvoor het gebied van betekenis is als broedgebied, ruigebied, overwinteringsgebied en/of rustplaats: fuut, aalscholver, grauwe gans, krakeend, pijlstaart, wilde eend, wintertaling, tafeleend, kuifeend, grote zaagbek, scholekster, kievit, wulp, tureluur. De biotopen van deze vogels hebben mede de begrenzing van dit gebied bepaald.

2.4 Instandhoudingsdoelstellingen

Voor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel dienen bepaalde instandhoudingsdoelstellingen verwezenlijkt te worden. Natura 2000-gebieden moeten de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip 'instandhouding' wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en

populaties van wilde dier- en plantsoorten in een gunstige staat van instandhouding. In onderstaande tabel worden de instandhoudingsdoelstellingen van de broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel weergegeven (figuur 4). Zie ook bijlage 4 en 5.

	SVI Landelijk	Doelst. Opp.	Doelst. Kwal.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Broedvogels					
A017 Aalscholver	+	=	=		280
A119 Porseleinhoen	-	>	>		20
A122 Kwartelkoning	-	>	>		60
A197 Zwarte Stern	-	=	=		50
A229 IJsvogel	+	=	=		10
Niet-broedvogels					
A005 Fuut	-	=	=	220	
A017 Aalscholver	+	=	=	550	
A037 Kleine Zwaan	-	=	=	70	
A038 Wilde Zwaan	-	=	=	30	
A041 Kolgans	+	= (<)	=	16700	
A043 Grauwe Gans	+	= (<)	=	2600	
A050 Smient	+	= (<)	=	8300	
A051 Krakeend	+	=	=	100	
A052 Wintertaling	-	=	=	380	
A053 Wilde eend	+	=	=	2600	
A054 Pijlstaart	-	=	=	50	
A056 Slobeend	+	=	=	90	
A059 Tafeleend	-	=	=	450	
A061 Kuifeend	-	=	=	690	
A068 Nonnelje	-	=	=	20	
A125 Meerkoe	-	=	=	3600	
A130 Scholekster	-	=	=	210	
A142 Kievit	-	=	=	3400	
A156 Grutto	-	=	=	490	
A160 Wulp	+	=	=	230	
A162 Tureluur	-	=	=	30	

SVI landelijk Landelijke Staat van Instandhouding (-= zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
 = Behoudsdoelstelling
 > Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
 =(<) Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Figuur 4. Landelijke instandhoudingsdoelstellingen gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit van het ministerie van LNV.

3 Aanwezige natuurwaarden

Voor dit onderzoek is een literatuurstudie gedaan waarbij onder andere gebruik is gemaakt van de Atlas Groen Gelderland (www.gelderland.nl), de Atlas van de Nederlandse broedvogels, gegevens van de website Waarneming.nl en het factsheet Vogels van Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel (SOVON & CBS 2005). Daarnaast zijn van het betreffende kilometerhok (195-442) en vier aansluitende kilometerhokken, te weten 194-442, 195-443, 196-442, en 196-443, de uitgebreide natuurgegevens opgevraagd bij Het Natuurloket. Deze heeft betreft vogels in het gebied telgegevens van SOVON aangeleverd van 2005 t/m 2009 uit twee telgebieden in en nabij het plangebied RG2121 en GL8110. Het derde telgebied RG2111 ligt aan de overzijde (noordzijde) van de IJssel (bijlage 3).

Habitat

Ter plaatse van Putman wordt geschikt habitat voor vogels gevormd door de omringende droge graslanden, de zandput met haar zandige oevers en de basaltoevers van de IJssel. Veel vogelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen zijn gebonden aan natte graslanden. Deze ontbreken echter in de omgeving van Putman.

Soorten die wel te verwachten zijn in deze omgeving zijn de kuif- en tafeleend. Deze rusten overdag vooral op grote waterpartijen als zandwinplassen; 's nachts foerageren beide op driehoeksmossels op basaltstenen langs de oevers van de rivier. Daarnaast zijn de drogere graslanden geschikt voor steltlopers als de kievit en wulp. Visetende watervogels zoals de fuut en aalscholver gebruiken het zomerbed en plassen in de uiterwaarden als voedselgebied. Broedkolonies van de aalscholver zijn in de directe omgeving echter niet aanwezig. Hieronder wordt per soort beschreven

Veldbezoek 2008

Tijdens het veldbezoek in 2008 zijn geen waarnemingen van vogels gedaan. Dit is te verklaren door de slechte weersomstandigheden: zware regen en wind. Het uiterwaardengebied dat het onderzoeksgebied omgeeft is als broed-, foerageer- en rustgebied van belang voor diverse watervogels. Het bestaande verwerkingsterrein van Putman is echter geheel verhard. In combinatie met het intensieve gebruik is dit gebied niet geschikt als foerageer- en/of broedgebied voor water- en zangvogels. De verruigde begroeiing op de landtong naar de toegang van de zandput biedt geschikte broedgelegenheid aan velerlei algemene zang- en struweelvogels. De hoge bomen kunnen door watervogels als de aalscholver worden gebruikt als rustplaats. De zandput kan door vele watervogels worden benut als rust- en/of foerageergebied. Aanwezige steile oevers worden mogelijk gebruikt door de ijsvogel. In de volgende paragrafen wordt besproken in welke mate de zandwinplas van belang is voor de kwalificerende soorten van het gebied Uiterwaarden IJssel. De binnendijkse uitbreidingslocatie (B) is in potentie geschikt als broedgelegenheid voor weidevogels als de kievit en wulp.

3.1 Broedvogels

Aalscholver

Uit de Atlas Groen Gelderland blijkt dat een aalscholverkolonie niet aanwezig is in de buurt van het plangebied. Dit blijkt ook uit de gegevens van het SOVON. De zandwinplas is wel geschikt als foerageergebied voor de aalscholver.

Porseleinhoen

Volgens SOVON en het CBS is het gemiddeld aantal broedparen porseleinhoen in het gehele gebied uiterwaarden IJssel voor de jaren 1999-2003 tien. Uit de telgegevens van het SOVON 1998 tot nu blijkt dat er geen porseleinhoenders zijn waargenomen in of rond het plangebied. Het gebied rond Putman is gezien het karakter van het gebied ook geen geschikt leefgebied voor het porseleinhoen. Het habitat van het porseleinhoen zijn moerassen, vennen, laagvenen en andere natte goed begroeide gebieden, bij voorkeur met ondiep helder zoet water.

Kwartelkoning

Uit de telgegevens van het SOVON uit de jaren 1998-2001 blijkt de aanwezigheid van minimaal één maximaal drie kwartelkoningen. Na 2001 zijn in de buurt van het plangebied geen kwartelkoningen meer waargenomen door het SOVON. Ook op Waarneming.nl wordt geen melding gemaakt van kwartelkoning in of rond het plangebied. Het plangebied en omliggend gebied zijn ook marginaal geschikt voor de kwartelkoning door ontbreken van ruige/hoge grazige vegetaties.

Zwarte Stern

Uit de gegevens van Waarneming.nl blijkt dat de zwarte stern in de buurt van het plangebied niet voorkomt. Dit blijkt ook uit de telgegevens van het SOVON van 1998 tot 2009. De zwarte stern broedt in moerassen met drijvende planten, waar het nest op gebouwd wordt. Op trek en 's winters komen ze voor op meren en langs de kust.

IJsvogel

De ijsvogel is waargenomen in het weiland ten westen van het bedrijf Putman. In juli 2010 is een individu overvliegend waargenomen bij de ingang van de zandwinplas. Territoria zijn in of rond het plangebied niet waargenomen (SOVON). De oever van de zandwinplas is ook niet steil genoeg (1:3) om geschikt te zijn voor nestelen van de ijsvogel. Het gebied is wel geschikt als foerageergebied voor de ijsvogel.

3.2 Niet-broedvogels

Fuut

SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde van 14 exemplaren in telgebied RG2121 de buurt van het plangebied over de jaren 2005-2009. Op Waarneming.nl wordt melding gemaakt van groepen futen tussen de 10 en 20 exemplaren op de zandwinplas en het gebied er omheen. De gebieden van de grootste betekenis zijn IJsselmeer, Grevelingen en Krammer-Volkerak.

Aalscholver

SOVON telt over de jaren 2005-2009 een gemiddeld seizoensgemiddelde van 7 exemplaren in telgebied RG2121. Ook uit Waarneming.nl blijkt dat aalscholvers gebruikmaken van de plas en omliggend gebied, maar dat het niet van groot belang is voor de aalscholver. Begin oktober 2010 wordt op Waarneming.nl een exemplaar gemeld in het weiland ten westen van het plangebied. In maart 2010 zijn drie exemplaren aanwezig bij de zandwinplas en in februari 2010 zijn ongeveer 12 exemplaren waargenomen aan de oever van de plas.

Kleine Zwaan

De doelen langs de rivieren liggen beduidend boven het thans aanwezige aantallen. Voor de kleine zwaan geldt dat het aantal in de flyway de afgelopen 10 jaar licht is afgenomen (Lensink et al. 2008). Daarnaast zijn gebieden elders in het land vermoedelijk aantrekkelijker geworden voor de soort, zoals de randmeren sinds de opkomst van kranswieren en fonteinkruiden met voedzame knolletjes vanaf begin jaren negentig (Lensink et al. 2008). In feite is dit een herstel van de situatie uit de jaren vijftig. Het is de vraag of de zwanen in de toekomst zullen terugkeren langs de rivieren.

De kleine zwaan is vanaf 2000 niet door SOVON waargenomen in of rond het plangebied (telgebieden RG2111, RG2121 en GL8110). Ook op Waarneming.nl wordt geen melding gemaakt van kleine zwaan in de buurt van het plangebied. Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn matig geschikt als leefgebied voor kleine zwaan.

Wilde Zwaan

Volgens de Atlas Groen Gelderland van de provincie Gelderland komt er sinds het jaar 2000 geen winterpopulatie van de wilde zwaan in of in de buurt van het plangebied voor. Dit blijkt ook uit de telgegevens van het SOVON (telgebieden RG2111, RG2121 en GL8110) en de website Waarneming.nl. Het plangebied en de buurt van het plangebied zijn wel geschikt als leefgebied voor wilde zwaan.

Kolganen

Het plangebied en de omgeving hiervan zijn geschikt als leefgebied voor de kolganen. Al worden aan de overzijde van de IJssel de hoogste aantallen geteld.

In maart 2010 waren ongeveer 500 exemplaren aanwezig op het weiland ten westen van Putman (Waarneming.nl). Op Waarneming.nl wordt begin oktober 2010 melding gemaakt van 30 exemplaren aan de noordzijde van de IJssel. Begin februari 2010 werden 1500 exemplaren aan de overkant van de IJssel waargenomen.

Uit de gegevens van het SOVON blijkt dat het gemiddelde seizoensgemiddelde, over de jaren 2005-2009, 930 exemplaren is in telgebied RG2121. In telgebied RG2111 zijn de aantallen kolganen vele malen hoger.

Grauwe gans

Voor de grauwe gans is het plangebied en het gebied rondom het plangebied niet zeer belangrijk, maar ze kunnen er wel leefgebied vinden. Het gebied ten westen van het bedrijf Putman wordt in het winterseizoen door grauwe ganzen gebruikt als foerageergebied. Ook aan de overkant, 100 ter plaatse. In het weiland ten westen van het plangebied 14 ter plaatse begin oktober 2010. Maart 2010 ongeveer 200 ter plaatse op deze locatie. In mei 2010 ongeveer 30 aan de overkant van de IJssel

Smient

Voor de smient is het plangebied en het gebied rondom het plangebied niet zeer belangrijk, maar ze kunnen er wel leefgebied vinden. Januari 2010 wordt er melding gemaakt van tien smienten aan de noordzijde van de splitsing Driegaardensestraat-IJsseldijk. Het gemiddelde seizoensgemiddelde van SOVON voor de jaren 2005-2009 in telgebied RG2121 is 11. Dit is slechts een zeer klein aantal van het totale aantal smienten in het gehele Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel.

Krakeend

Het plangebied en de directe omgeving zijn geschikt leefgebied voor de kraakeend. In de jaren 2008 en 2009 zijn op Waarneming.nl meerdere waarnemingen gedaan van kraakeend op en rond de zandwinplas. Het lijkt echter alsof de grotere aantallen pleisterende kraakeenden vooral op de plassen in de uiterwaarden van de IJssel ten westen van Westervoort voorkomen (Waarneming.nl). SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde van tien exemplaren over de jaren 2005/2009 in de buurt van het plangebied (RG2121).

Wintertaling

Op Waarneming.nl wordt in 2008 melding gemaakt van 6 opvliegende wintertalingen van de zandwinplas. SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde van 23 exemplaren over de jaren 2005-2009 in de buurt van het plangebied (telgebied RG2121). De wintertaling heeft in broedseizoen voorkeur voor woeste gronden, poelen in heide- en veengebieden; nestelt vaak vrij ver van water vandaan. Buiten het broedseizoen op allerlei soorten zoet, brak en zout water. Bij voorkeur aan waterrand nabij overhangende of drijvende vegetatie. De zandwinplas is matig geschikt als foerageergebied voor de wintertaling.

Wilde eend

Januari 2009 zijn op Waarneming.nl 44 exemplaren van de wilde eend gemeld op de zandwinplas. SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde van 70 individuen wilde eend in de buurt van het plangebied (telgebied RG2121). Wilde eend gebruikt de zandwinplas als foerageergebied.

Pijlstaart

Uit de gegevens van SOVON blijkt dat de pijlstaart niet in of in de buurt van het plangebied voorkomt (telgebieden RG2111, RG2121 en GL8110). Ook op Waarneming.nl worden geen waarnemingen gemeld van pijlstaarten in de buurt van het plangebied. Het habitat van de pijlstaart bestaat uit moerassige, open gebieden, natte delen van laaggelegen graslanden of prairie. Nestelt in gras, heide, duinen; gewoonlijk op droog terrein, niet nabij water. 's Winters vooral aan kusten, riviermondingen en ondergelopen land. Het plangebied en directe omgeving zijn daarom niet geschikt voor pijlstaart.

Slobeend

Begin oktober 2010 wordt op Waarneming.nl melding gemaakt van negen exemplaren slobeend in het weiland ten westen van het Putman. Gezien het habitat van de slobeend: ondiep, modderig water, poelen en plassen in of bij rietvelden en graslanden begrensd met overvloedige opgaande vegetatie, is het gebied rond de zandwinplas niet geschikt voor de slobeend. SOVON telt in de jaren 2005-2009 in telgebied RG2121 een gemiddeld seizoensgemiddelde van vier slobeenden.

Tafeleend

Het plangebied en de directe omgeving zijn geschikt als leefgebied voor tafeleend. Op de zandwinplas zijn de afgelopen winters groepen van 10 tot 25 tafeleenden waargenomen (Waarneming.nl). Uit de gegevens van Waarneming.nl voor omliggende geschikte gebieden valt af te leiden dat waarschijnlijk dezelfde groep tafeleenden gebruikmaakt van de verschillende plassen die aanwezig zijn in de uiterwaarden IJssel rondom Westervoort. Volgens SOVON is het gemiddelde

seizoensgemiddelde van de jaren 2005-2009 rond de zandwinplas bij Putman 25 (RG2121). Er zijn geen broedgevallen bekend van tafeleend in de buurt van het plangebied.

Kuifeend

De plassen en poelen in de uiterwaarden IJssel worden gebruikt door de kuifeend. Op de zandwinplas nabij het plangebied komen ook kuifeenden voor. SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde over 2005-2009 van 53 exemplaren. De grootste concentraties pleisteraars zijn echter te vinden onder andere op de plas aan de oostzijde van de IJsselbrug.

Nonnetje

In Nederland zijn nonnetjes vooral te vinden op grotere wateren. Het Markermeer en IJsselmeer zijn favoriet, maar ook op de plassengebieden (Reeuwijk, Loosdrecht, Vinkeveen en vooral Weerribben en Wieden) zijn soms flinke aantallen te vinden (www.vogelbescherming.nl). Op Waarneming.nl wordt in 2002 melding gemaakt van 5 exemplaren van het nonnetje aan de noordzijde van de IJssel. Verder zijn geen waarnemingen van het deze soort in of rond het plangebied. Ook uit de gegevens van het SOVON blijkt dat het nonnetje sporadisch in de uiterwaarden rond het plangebied voorkomt. Het seizoensgemiddelde van de jaren 2005-2009 is één exemplaar.

Meerkoet

Het plangebied en de directe omgeving zijn geschikt leefgebied voor meerkoet. De grootste concentraties pleisteraars zijn te vinden onder andere in het uiterwaardengebied ten westen van de kern Westervoort (Waarneming.nl). In de buurt van het plangebied telt SOVON een gemiddeld seizoensgemiddelde in de jaren 2005-2009 van 42 exemplaren meerkoet voor telgebied RG2121.

Scholekster

De scholekster komt over het algemeen voor aan zeekusten in diverse habitats, maar ook in binnenland in weilanden en op akkers (www.soortenbank.nl). Het plangebied en directe omgeving zijn daarom geschikt als leefgebied voor de scholekster. In de jaren 2008 en 2009 zijn op Waarneming.nl meerdere meldingen gedaan van scholekster in de buurt van het plangebied, waaronder twee exemplaren op de zandwinplas bij het plangebied. Van SOVON zijn geen waarnemingen van scholekster in of rond het plangebied bekend. Het plangebied en omliggend terrein zijn niet belangrijk voor de scholekster.

Kievit

Het plangebied en de omgeving zijn geschikt als leefgebied voor de kievit. Uit de telgegevens van SOVON blijkt dat het gemiddelde seizoensgemiddelde van de kievit rond het plangebied ligt op 9 (telgebied RG2121). Ook op Waarneming.nl worden geen grote aantallen kievitte gemeld in de jaren 2008-2010. Hieruit blijkt dat het gebied rond het plangebied niet belangrijk is voor de kievit.

Grutto

Volgens de gegevens van SOVON komen er in de buurt van het plangebied geen grutto's voor. Uit de gegevens van Waarneming.nl blijkt ook dat in de buurt van het plangebied de grutto niet voorkomt. Binnen of direct rond het onderzoeksgebied zijn geen belangrijke broedgebieden van deze soort aanwezig door het ontbreken van

natte, matige voedselrijke graslanden met voldoende kruiden en structuur. De kern- en broedgebieden voor deze soort liggen in de natuurontwikkelingsgebieden in de uiterwaarden zoals op locaties Cortenoever en Fraterwaard.

Wulp

In Nederland broeden wulpen tegenwoordig vooral in graslanden, waar voorheen heideterreinen de voorkeur hadden. Na de broedperiode foerageren wulpen in groepen langs de kust en in het binnenland op weilanden (www.vogelbescherming.nl). Plangebied en de weilanden eromheen zijn geschikt als leefgebied voor de wulp. De wulp komt volgens Waarneming.nl vooral aan de overkant van de IJssel voor. Afgelopen weken (oktober/november 2010) zijn daar geregeld groepen tot 100 exemplaren waargenomen. In het weiland ten westen van Putman zijn begin oktober 2010 wel 233 exemplaren waargenomen. Maart 2010 zijn 70 exemplaren waargenomen foeragerend aan de overzijde van de IJssel (Waarneming.nl).

Tureluur

Uit de gegevens van het SOVON blijkt dat de tureluur niet in of in de buurt van het plangebied voorkomt, dit zijn waarnemingen vanaf het jaar 2000. Op de website Waarneming.nl wordt in 2007 melding gemaakt van een waarneming van een tureluur in de plas nabij de betoncentrale Struyk Verwo Infra. Het plangebied en het gebied eromheen is niet geschikt voor de tureluur.

4 Mogelijke effecten

De plannen en geplande werkzaamheden hebben mogelijk schadelijke effecten op beschermde natuurwaarden. In dit hoofdstuk wordt beschreven tot welke storende factoren de plannen en activiteiten die verband houden met de uitbreiding van het bedrijf kunnen leiden. Hier wordt beschreven welke soorten gevoelig zijn voor deze storende factoren.

Uit de effectenindicator, opgesteld door het ministerie van LNV, blijkt dat beschermde waarden van de uiterwaarden IJssel bij industriële activiteiten kunnen worden geschaad door: ruimtelijke verkleining, versnippering, verzuring, vermesting, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, - licht, - trillingen, optische verstoringen en mechanische effecten (figuur 5).

Storingsfactor	1	2	3	4	7	8	13	14	15	16	17
Aalscholver	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Fuut	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Grauwe Gans	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Grutto	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
IJsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Kievit	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Kleine Zwaan	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Kolgans	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Krakeend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Kuifeend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Meerkoet	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Nonnetje	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Pijlstaart	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Scholekster	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Slobeend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Smient	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Tafeleend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Tureluur	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Wilde eend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Wilde Zwaan	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Wintertaling	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Wulp	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
... n.v.t.
... onbekend

1: oppervlakteverlies, 2: versnippering, 3: verzuring, 4: vermesting, 7: verontreiniging, 8: verdroging, 13: verstoring door geluid, 14: verstoring door licht, 15: verstoring door trilling, 16: optische verstoring, 17: verstoring door mechanische effecten

Figuur 5. storingsfactoren die bij Industrie van invloed kunnen zijn op de habitattypen en soorten binnen het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel. Bron: effectenindicator Ministerie van LNV.

4.1 Oppervlakteverlies

De voorgenomen buitendijkse uitbreiding zorgt voor een minimale verkleining van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel. Dit deel van de uiterwaarden is beschermd door het belang dat het vertegenwoordigt voor verschillende soorten broedende, rustende en overwinterende (water)vogelsoorten. Oppervlakteverlies is zo minimaal (<0.1 %) dat dit feit op zich geen significant negatief effect kan hebben op de kwalificerende soorten voor dit gebied. Dit wordt versterkt door het feit dat geen habitattypen in, of nabij, het onderzoeksgebied aanwezig zijn welke uniek voor het gehele Natura 2000-gebied zijn.

4.2 Versnippering

Het minimale oppervlakteverlies zal geen versnipperende werking hebben binnen de Uiterwaarden IJssel, of verbindingen met andere gebieden beletten. De huidige bedrijfslocatie van Putman is, gezamenlijk met de hoofdwaterloop van de IJssel, buiten de aanwijzing van het Natura 2000-gebied gelaten. Het betreft een minimale uitbreiding van deze bestaande uitsluiting.

4.3 Verzuring, vermessing en verdroging

De activiteiten van Putman hebben op geen enkele wijze een invloed op verzuring, vermessing of verdroging van omliggend gebied.

4.4 Verontreiniging

Verontreiniging van industrie kan plaatsvinden door uistoot en depositie door de lucht of uitstroom van vervuild (afval-)water of olie. Bij verwerking van hout en steen en ijzer komen echter geen verontreinigende stoffen vrij. Op locatie A en in mindere mate op locatie B wordt gewerkt met zware voertuigen. Bij gebruik, onderhoud, reiniging en schade aan deze voertuigen kunnen (restanten van) olieproducten vrijkomen. Het oppervlaktewater van beide terreinen wordt echter opgevangen en stroomt niet af richting omliggende terreinen. Op locatie B wordt het oppervlaktewater afgevoerd middels het reguliere rioolstelsel. Op locatie A wordt het oppervlaktewater opgevangen en na reiniging via een biologisch waterzuivering geloosd. Het waterschap handhaaft eventuele puntlozingen en ziet ook toe op een adequate werking van de aanwezige zuivering.

4.5 Verstoring door geluid

Putman heeft een onderzoek naar geluidsbelasting uit laten voeren door een extern bedrijf. Volgens dit bedrijf is er geen sprake van toename van de geluidsbelasting. De effecten van geluid op de vogelsoorten van het Natura 2000-gebied worden in dit rapport daarom verder buiten beschouwing gelaten.

4.6 Verstoring door licht

Om een goed beeld te krijgen van de verlichting en de mogelijke effecten van de huidige en toekomstige verlichting is zijn twee recente rapporten van Alterra geraadpleegd. Uit deze rapportages blijkt dat het effect van verlichting op de natuur kan plaatsvinden door directe verlichting van plant of dier, wat een verstoring van het bioritme kan veroorzaken. Daarnaast kan het effect door het passeren van de licht-donkergrens (en vice versa) optreden, waardoor verblinding of desoriëntatie kan plaatsvinden. Een derde mogelijkheid is ontregeling van de ruimtelijke oriëntatie, doordat ze in de lichtbron kunnen kijken (De Molenaar et al. 2007).

Of er een effect optreedt en zo ja, de intensiteit van het effect hangen af van spectrale samenstelling van het licht, de verlichtingsintensiteit en de relatieve lichtsterkte of oppervlaktehelderheid van de lichtbron, dus het contrast met de achtergrond verlichting. Verder spelen ook het moment, de duur en de regelmaat van de verlichting een belangrijke rol. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat kortere duur van verlichting beter is dan lange en dat verlichting aan het begin of einde van de nacht minder ingrijpend is dan midden in de nacht (De Molenaar et al. 2007).

Sinds de literatuurstudies en experimenten van Alterra eind vorige eeuw zijn geen nieuwe onderzoeken gepubliceerd van onderzoek naar de effecten van verlichting op fauna. Ook is geen onderzoek bekend naar de invloed van verlichting op de (vogel)soorten die hier in het geding zijn. Er is met betrekking tot de dosis-effectrelaties van verlichting op fauna nog weinig bekend (De Molenaar et al. 2007). Op grond van beschikbare kennis kunnen daarom geen 'harde' uitspraken worden gedaan over effecten van de geplande veranderingen op de beschermde vogelsoorten in het Natura 2000-gebied.

Met betrekking tot de effecten van verlichting van woningen op de natuur merkt De Molenaar et al. (2007) op dat de lampen van interieurverlichting (zoals gebruikelijk) niet direct zichtbaar zijn. De ramen fungeren van buiten gezien als een secundaire lichtbron, maar de helderheid daarvan is relatief gering. De verlichtingssterkte neemt af van geen vitrage naar open vitrage naar dichte gordijnen. De verlichtingssterkte en oppervlaktehelderheid nemen globaal af met het kwadraat van de afstand.

Volgens de effectenindicator van het Ministerie van LNV zijn alle vogelsoorten, waarvoor de SBZ is aangewezen, gevoelig voor verstoring door licht. Zowel in de huidige en toekomstige situatie is beperkte en gerichte terreinverlichting aanwezig op het overslag en verwerkingsterrein.

Zowel in het huidige als toekomstige gebruik en werkwijze zal uitstraling van licht naar omliggende uiterwaarden worden geminimaliseerd, doordat het terrein slechts schaars wordt verlicht. Waar bij werkzaamheden intensievere verlichting noodzakelijk is, wordt nu en in de toekomst gebruikgemaakt van gerichte lampen. Het terrein wordt niet vlakdekkend middels lichtmasten beschenen. Er zal geen licht op de zandwinplas schijnen. Op de binnendijkse uitbreidingslocatie is nieuwbouw van kantoren, opslag en stalling van materieel voorzien. Verlichting van dit terrein zal beperkt blijven tot regulier buitenverlichting van gebouwen en toeritten.

De vogelsoorten die in de buurt van het plangebied slapen zullen waarschijnlijk minimale hinder ondervinden van de extra verlichting van het plangebied.

4.7 Verstoring door trilling

Van alle kwalificerende vogelsoorten voor het vogelrichtlijngebied zijn alleen de kleine zwaan en zwarte stern mogelijk gevoelig voor trillingen. Deze soorten komen in de buurt van het plangebied niet of nauwelijks voor.

4.8 Optische verstoring

Alle binnen het Natura 2000-gebied voorkomende vogels behalve de fuut, kwartelkoning, meerkoet en porseleinhoen zijn gevoelig voor optische verstoring. De voorgenomen ontwikkelingen zullen echter niet leiden tot intensiever betreding van het uiterwaardengebied. De toename aan optische verstoring zal gekoppeld zijn aan eventueel toenemend aan- en afvoerend verkeer zowel over de weg als over het water. Door de drukbevaren rivier en de nabije aanwezigheid van bebouwde kom en de IJsseldijk zijn de vogels die in het gebied verblijven gewend aan menselijke bedrijvigheid.

4.9 Verstoring door mechanische effecten

Mechanische effecten van voorgenomen uitbreiding zullen zeer beperkt zijn. De oever die gewijzigd zal moeten worden is in zijn huidige vorm niet interessant voor ijsvogels, zodat deze ingreep geen effect zal hebben op deze soort. Golfslag door toenemend vaarverkeer op de zandput kan negatief zijn voor broedvogels op drijfnesten, de zwarte stern in het bijzonder. Deze soort komt echter niet voor op de zandwinplas.

5 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt beoordeeld wat de effecten op de beschermde vogelsoorten van het Natura 2000-gebied zullen zijn. (Significante) effecten door geluid, trillingen, mechanische verstoring, verzuring, vermisting, verdroging, verontreiniging, oppervlakteverlies en versnippering zijn in het vorige hoofdstuk uitgesloten. In deze effectbeoordeling wordt alleen gekeken naar de effecten van licht en optische verstoring.

5.1 Effectbeoordeling broedvogels

Voor de broedvogels; aalscholver, porseleinhoen, kwartelkoning, ijsvogel en zwarte stern kan een negatief effect al op voorhand worden uitgesloten, aangezien deze soorten niet of nauwelijks in de buurt van het plangebied voorkomen. De instandhoudingdoelen komen niet in gevaar en een significant negatief effect is niet aanwezig.

5.2 Effectbeoordeling niet-broedvogels

Voor de niet-broedvogels kleine zwaan, wilde zwaan, pijlstaart, nonnetje, grutto en tureluur kan een negatief effect al op voorhand worden uitgesloten aangezien deze soorten niet of nauwelijks in de buurt van het plangebied voorkomen. De instandhoudingdoelen komen niet in gevaar en een significant negatief effect is niet aanwezig. In de volgende alinea's worden de effecten beschreven op de niet-broedvogels die in de buurt van het plangebied voorkomen.

Fuut

Het aandeel futen in de uiterwaarden rond het plangebied is niet groot. De futen die eventueel in het voorjaar en de zomer op de plas broeden zullen geen last hebben van de geplande werkzaamheden. Futen zijn gevoelig voor licht.

Effecten

De verlichting schijnt niet tot in het Natura 2000-gebied. Mogelijk zijn lichtbronnen wel zichtbaar vanuit de uiterwaard, maar doordat de eventueel in het gebied aanwezige futen al gewend zijn aan de huidige belichting, zal de toekomstige uitbreiding geen significant negatief effect hebben op de fuut, de instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar.

Aalscholver

Aalscholvers foerageren rond de zandwinplas. Foeragerende aalscholvers zijn gevoelig voor verstoring door licht en optische verstoring.

Effecten

In huidige toestand is er ook vaarverkeer en bedrijvigheid rond het plangebied. De aalscholvers die rond de zandwinplas foerageren zijn in zekere mate gewend aan aanwezigheid van mensen en verlichting. De instandhoudingsdoelen van de aalscholver komen niet in gevaar en daarom zullen deze effecten niet significant zijn.

Kolgans

Kolganzen zijn niet gevoelig voor verstoring door geluid. Wel zijn ze gevoelig voor licht en optische verstoring. Op verstoorde velden worden minder kolganzen aangetroffen. De gemiddelde verstoringsafstand van ganzen is 500–2000 m (Krijgsveld et al. 2008).

Foerageergebieden nabij wegen met verkeer en wandelaars worden gemeden (Krijgsveld et al. 2008), dus mogelijk zijn hierdoor in de buurt van het plangebied hierdoor al weinig kolganzen aanwezig. Uit de gegevens van Waarneming.nl blijkt dat de grootste groepen kolganzen, ter hoogte van het plangebied, aan de noordzijde van de IJssel foerageren.

Het gemiddelde seizoensgemiddelde van kolganzen over de jaren 99/00-03/04 was 16.700. Over de jaren 2005 tot 2009 was het seizoensgemiddelde in de buurt van het plangebied 930 exemplaren blijkt uit de tellingen van SOVON (RG2121). Het gebied direct grenzend aan het plangebied is niet belangrijk voor kolganzen. Kolganzen gebruiken de zandwinplas nabij het plangebied niet als slaap- en rustplaats. Overdag worden de graslanden gelegen aan de westzijde van het bedrijf Putman als voedselgebied benut.

Effecten

Doordat de ganzen de zandwinplas niet gebruiken als slaappleats wordt verstoring door licht niet verwacht. Mogelijk treedt lichte optische verstoring op aan foeragerende kolganzen in de buurt van het plangebied door extra (vaar)verkeer. Verwacht wordt echter dat de kolganzen reeds gewend zijn aan de verlichting van de huidige bedrijvigheid in het gebied. De instandhoudingsdoelen komen niet in gevaar en daarom zullen deze effecten niet significant zijn.

Grauwe gans

Grauwe ganzen zijn gevoelig voor optische verstoring en verstoring door licht. Van voedselzoekende grauwe ganzen is bekend dat ze zich, na een korte periode van gewenning, weinig aantrekken van een regelmatig terugkomende activiteit. Grauwe ganzen rusten graag op plassen en poelen. De zandwinplas bij het plangebied wordt niet gebruikt. De weilanden ten westen van het bedrijf Putman worden door grauwe ganzen gebruikt om te foerageren.

Effecten

Effecten worden niet verwacht, omdat grauwe ganzen snel wennen aan verstoring door licht en optische verstoring. De ganzen die in het gebied voorkomen zijn waarschijnlijk al gewend aan de huidige bedrijvigheid en het licht en de menselijke activiteit die hiermee gepaard gaat. De instandhoudingsdoelstellingen komen gezien de landelijke staat van instandhouding en de mogelijke uitwijkmogelijkheden binnen de uiterwaard bij lichte verstoring niet in gevaar. Significant negatieve effecten zijn hierdoor niet aanwezig.

Smient

Het aandeel smienten dat rond het plangebied voorkomt is gering, SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde smienten van 11.

Smienten zijn gevoelig licht en voor optische- en mechanische verstoring.

Effecten

De verlichting van het plangebied reikt niet tot in het Natura 2000-gebied. Mogelijk ondervinden dieren die in het gebied verblijven wel lichte verstoring van lichtbronnen vanaf het plangebied die in de uiterwaard zichtbaar zijn. Een significant negatief effect is niet aanwezig door de kleine aantallen smienten in de buurt van het plangebied en de minimale verstoring van licht, doordat het licht niet op het water schijnt. De instandhoudingsdoelstellingen van de smient komen niet in gevaar.

Krakeend

De kraakeend is pleisterend aangetroffen op de zandwinplas (Waarneming.nl). Het gemiddelde seizoensgemiddelde van SOVON voor de jaren 2005-2009 komt op 10. De kraakeend is gevoelig voor optische verstoring en verstoring door licht.

Effecten

Aangezien er momenteel reeds sprake is van verkeer (auto's en schepen) rondom het plangebied zal er slechts minimale extra optische storing aanwezig zijn. Mogelijk is er lichte verstoring door lampen die 's avonds vanuit de uiterwaard te zien zijn. De verlichting straalt niet uit naar het Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelen komen niet in gevaar, een significant negatief effect is niet aanwezig.

Slobeend

In de uiterwaarden rond het plangebied is het aandeel slobeenden laag ten opzichte van de gehele uiterwaarden Waal. SOVON meldt een gemiddeld seizoensgemiddelde van vier slobeenden in de buurt van het plangebied over de jaren 2005-2009. De slobeend is gevoelig voor verstoring door licht en optische verstoring.

Effecten

Door het lage aantal slobeenden in de buurt van het plangebied wordt geen significant negatief effect van de voorgenoemde plannen verwacht op de slobeend. De instandhoudingsdoelen van de slobeend komen niet in gevaar.

Tafeleend

Volgens SOVON is het gemiddelde seizoensgemiddelde van de jaren 2005-2009 rond de zandwinplas bij Putman 25. Er zijn geen broedgevallen bekend van tafeleend in de buurt van het plangebied.

Tafeleenden zijn gevoelig voor licht en optische verstoring.

Effecten

Mogelijk is de verlichting van het plangebied te zien vanuit de uiterwaard en mogelijk treedt hierdoor lichte verstoring op. Wellicht treedt ook optische verstoring op door geringe toename van weg- en vaarverkeer. Een significant negatief effect wordt echter niet verwacht door de lage aantallen tafeleenden in de buurt van het plangebied. De instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar.

Kuifeend

De plassen en poelen in de uiterwaarden IJssel worden gebruikt door de kuifeend. Op de zandwinplas nabij het plangebied komen ook kuifeenden voor. SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde over 2005-2009 van 53 exemplaren (RG2121). De grootste concentraties pleisteraars zijn echter te vinden onder andere op de plas aan de oostzijde van de IJsselbrug.

De kuifeend is gevoelig voor optische verstoring en verstoring door licht.

Effecten

Dieren die in het gebied verblijven zijn al 'gewend' aan de verlichting van het bedrijf. Mogelijk is er lichte verstoring, doordat de lampen die het terrein verlichten zichtbaar zijn in de uiterwaard. Omdat het licht niet uitstraalt naar de plas en uiterwaard en het terrein in huidige toestand ook verlicht is wordt geen zware verstoring verwacht. Wellicht is sprake van minimale optische verstoring van de kuifeend door toename van auto- en scheepsverkeer. De instandhoudingsdoelen komen niet in gevaar, een significant effect op de kuifeend is niet aanwezig.

Wintertaling

De zandwinplas is matig geschikt als foerageergebied voor de wintertaling.

Wintertaling is gevoelig voor verstoring door licht en optische verstoring.

Effecten

Mogelijk treedt lichte optische verstoring op door toename van (vaar)verkeer. Een significant negatief effect wordt echter niet verwacht door de lage aantallen wintertalingen in de buurt van het plangebied. De instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar.

Wilde eend

Januari 2009 zijn op Waarneming.nl 44 exemplaren van de wilde eend gemeld op de zandwinplas. SOVON telt een gemiddeld seizoensgemiddelde van 70 individuen wilde eend in de buurt van het plangebied (telgebied RG2121). Wilde eend gebruikt de zandwinplas als foerageergebied. De wilde eend is volgens de effectenindicator gevoelig voor verstoring door licht en optische verstoring.

Effecten

De wilde eend is aangepast aan vele soorten biotopen en tolerant ten aanzien van menselijke aanwezigheid of verstoring (www.soortenbank.nl). Mogelijk treedt lichte optische verstoring op. De instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar, een significant effect op de wilde eend is niet aanwezig.

Meerkoet

In de buurt van het plangebied telt SOVON een gemiddeld seizoensgemiddelde in de jaren 2005-2009 van 42.

Meerkoet is volgens de effectenindicator van het Ministerie van LNV alleen gevoelig voor verstoring door licht.

Effecten

Mogelijk is er lichte verstoring, doordat de lampen die het terrein verlichten zichtbaar zijn in de uiterwaard. Omdat het licht niet uitstraalt naar de plas en uiterwaard en het terrein in huidige toestand ook verlicht is wordt geen zware verstoring verwacht. De instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar, een significant effect op de meerkoet is niet aanwezig.

Scholekster

SOVON komt op een gemiddeld seizoensgemiddelde van scholekster in de buurt van het plangebied over de jaren 2005-2009 van 0. Op de website waarneming.nl wordt wel melding gemaakt van een enkele scholeksters in de buurt van de zandwinplas. Mogelijk broedt een paartje scholekster rond de zandwinplas. Het gebied is niet belangrijk voor de scholekster. De scholekster is volgens de effectenindicator gevoelig voor verstoring door licht en door optische verstoring.

Effecten

Gezien het kleine aantal scholeksters in de omgeving van het plangebied worden effecten niet verwacht. De instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar, een significant effect is niet aanwezig.

Kievit

Uit de telgegevens van SOVON blijkt dat het gemiddelde seizoensgemiddelde van de kievit in het gehele telgebied RG2121 ligt op 9. Hieruit blijkt dat het gebied rond het plangebied niet belangrijk is voor de kievit.

De soort lijkt weinig gevoelig voor verstoring (licht en optische verstoring). Meer verstoring gevoelig in het broedseizoen dan daarbuiten.

Effecten

Gezien het kleine aantal Kieviten in de omgeving van het plangebied en de geringe verstoring gevoeligheid van de Kievit worden effecten niet verwacht.

6 Verslechterings- en verstoringstoets

In voorgaande hoofdstukken is geconcludeerd dat oppervlakteverlies, licht en optische verstoring mogelijk een negatief effect hebben op vogels, maar dat dat effect niet significant is. In de verslechterings- en verstoringstoets wordt de vraag beantwoord of er sprake is van onaanvaardbare verslechtering van het habitat of verstoring van kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied.

De kwalificerende soorten van de Uiterwaarden IJssel zijn: kleine zwaan, kolgans, smient, slobbeend, meerkoet en grutto. Daarvan komen in de uiterwaard nabij het plangebied smient, kolgans en meerkoet voor. De verstoringstoets beperkt zich tot deze drie soorten.

6.1 Oppervlakteverlies

Het oppervlakteverlies van het Natura 2000-gebied treedt op aan het stukje landtong dat de zandwinplas van de IJssel scheidt en een gedeelte van de zandwinplas. De kwalificerende soorten smient, kolgans en meerkoet zijn volgens de effectenindicator niet gevoelig voor oppervlakteverlies. Daarnaast zijn de landtong en de zandwinplas niet van belang voor de soorten meerkoet, smient en kolgans. Een onaanvaardbaar effect op deze soorten wordt niet verwacht.

6.2 Verstoring door licht

In hoofdstuk 5 is geconcludeerd dat er mogelijk sprake is van een geringe verstoring door licht. Dit omdat de extra verlichting mogelijk zichtbaar is vanuit de uiterwaard. Het licht schijnt echter niet direct in de uiterwaard of op de zandwinplas. Indien in het winterseizoen 's ochtends vroeg of aan het eind van de dag wordt geladen of gelost, moet er wel richting de plas verlicht worden. Uit de onderzoeken van Alterra is bekend dat verlichten aansluitend aan het begin of eind van de dag minder verstoring is dan verlichten midden in de nacht (De Molenaar et al. 2007). De lichtbelasting op de plas nabij het plangebied blijft echter gelijk aan de huidige situatie.

Nabij het plangebied komen de voor het Natura 2000-gebied kwalificerende vogelsoorten smient, kolgans en meerkoet voor. Doordat de lichtbelasting van de uiterwaard en de zandwinplas gelijk blijft in de nieuwe situatie is onaanvaardbare verstoring van deze soorten uit te sluiten.

6.4 Optische verstoring

Mogelijk is sprake van lichte optische verstoring door toename van transport over het water en de weg van en naar de bedrijfslocatie (A) en in mindere mate door toename van menselijke bedrijvigheid op locatie B.

Wij verwachten echter dat de vogels een zekere mate van gewenning zullen vertonen. Door de drukbevaren rivier en de huidige bedrijvigheid zijn de vogels die in het gebied verblijven reeds gewend aan menselijke aanwezigheid.

6.4 Conclusie

Voorgenomen ontwikkelingen leiden tot een toename van de reeds aanwezige verstorende factoren: licht en optische verstoring. Het betreft geen nieuwe vormen van verstoring. Als gevolg hiervan is te verwachten dat de aanwezige soorten in enige mate gewend zijn aan deze vormen van verstoring.

Daarnaast leiden de plannen tot verlies van oppervlakte van het Natura 2000-gebied, de kwalificerende soorten die in de buurt van het plangebied (meerkoet, smient, kolgans) voorkomen zijn hier echter niet gevoelig voor. Daarnaast is het plangebied niet van belang voor deze soorten.

Er geen sprake is van een onaanvaardbare verslechtering van het habitat van de kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel of verstoring van deze soorten op. Dit betekent dat een vergunning in het kader van artikel 19 van de Natuurbeschermingswet 1998 benodigd is en dat deze gezien de aanvaardbaarheid van de verstoring verleend kan worden.

7 Conclusie

Het gebied Uiterwaarden IJssel is als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn gekwalificeerd vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen van de kleine zwaan, kolgans, smient, slobbeend, meerkoet en grutto die het gebied benutten als overwinteringsgebied en/of rustplaats.

Door de voorgenomen plannen treedt oppervlakteverlies op en verstoring door licht en optische verstoring.

In de verstoringstoets (hoofdstuk 6) is geconcludeerd dat er geen sprake is van een onaanvaardbare verstoring van de kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel of van verslechtering van de habitats van deze soorten door oppervlakteverlies. Dit betekent dat een vergunning in het kader van artikel 19 van de Natuurbeschermingswet 1998 benodigd is en dat deze gezien de aanvaardbaarheid van de verstoring verleend kan worden.

Concluderend kan gesteld worden dat mogelijk een negatief effect optreedt, maar dit effect is niet significant. Er treedt geen onaanvaardbare verstoring op, een vergunning moet aangevraagd worden, maar deze kan gezien de aanvaardbaarheid van de verslechtering en verstoring verleend worden.

Referenties

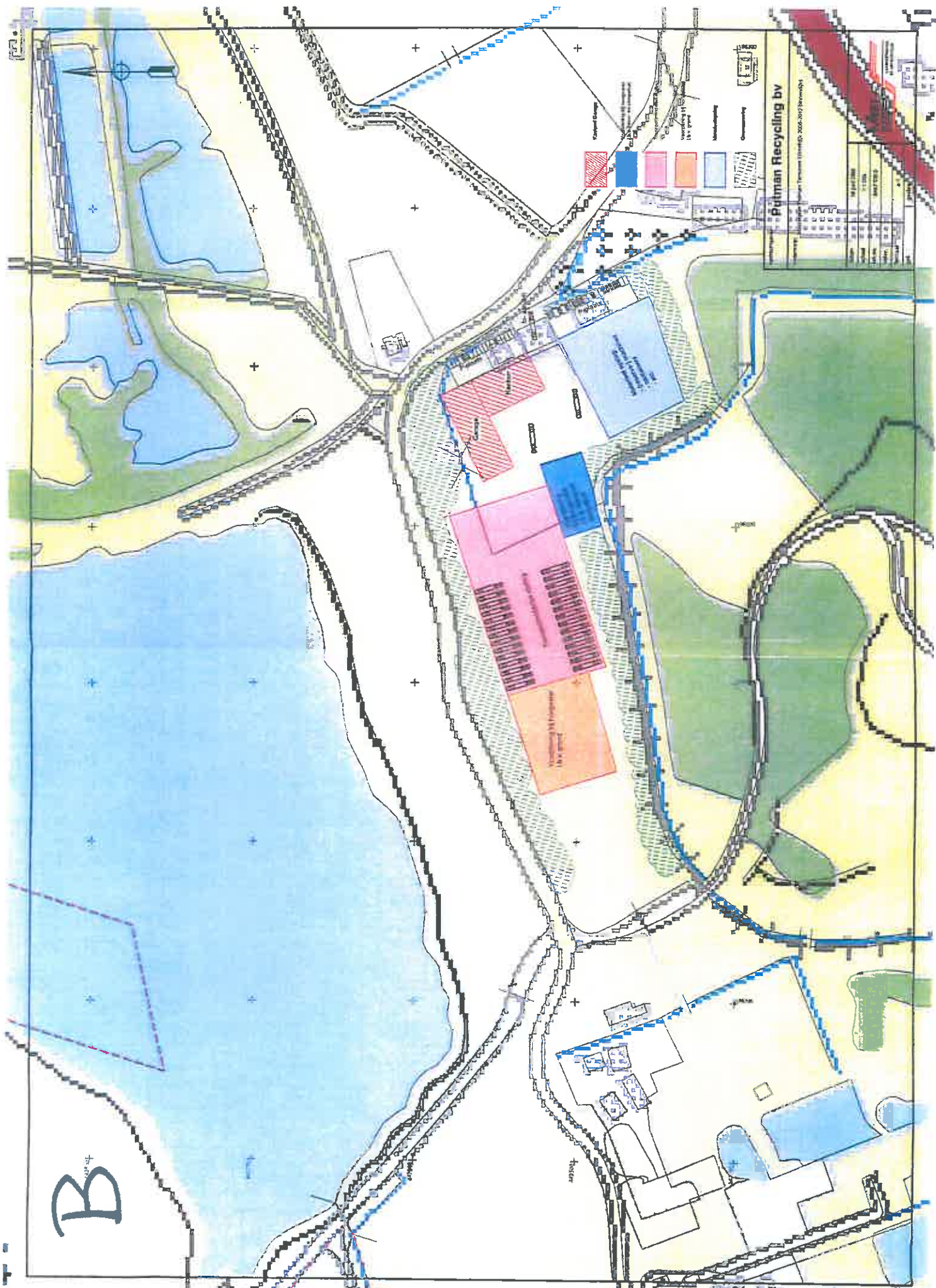
Literatuur

- Kirsten U., M.J.S.M. Reijnen, J. Vreke, R.J.H.G. Henkens, Werkdocument 2003/10, Mobiliteit en effecten op natuur, Alterra, Researchinstituut voor de Groene Ruimte, Wageningen, 2003.
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden, Verstoringsgevoeligheid van vogels, Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie Bureau Waardenburg bv / Vogelbescherming Nederland, Culemborg, 2008.
- Lensink, R., Fijn, R.C. en C. Heunks, Niet-broedvogels vogels in de Natura 2000-gebieden langs Rijn, Waal, IJssel, Nederrijn en in Arkemheen, deel a: achtergronden en synthese. Bureau Waardenburg, Provincie Gelderland, 2008.
- Ministerie van LNV, algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998.
- Ministerie van LNV, Ontwerpbesluit Uiterwaarden IJssel, 2007.
- Molenaar, de J.G., Jonkers, D.A. en F.G.W.A. Ottburg, Mogelijke effecten van verlichting vanuit Rustenburg op kwalificerende en andere vogelsoorten in de Bovenste Polder onder Wageningen, Alterra-Rapport 1237, Alterra, Wageningen, 2005.
- Molenaar, de J.G., Mogelijke effecten van verlichting vanuit Vierkenshof II, gemeente Rijnwaarden, op kwalificerende en andere vogelsoorten in de Bijland e.o., Alterra-Rapport 1511, Alterra, Wageningen, 2007.
- Molenaar, de J.G., D.A. Jonkers & M.E. Sanders, 2000, Wegverlichting en natuur III. Lokale invloed van wegverlichting op een gruttopopulatie. DWW-Ontsnipperingssreeks deel 38, Delft.
- SOVON & CBS 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. SOVON informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen. 2005.

Internetbronnen

- www.gelderland.nl
- <http://geodata2.prvgld.nl/apps/groengelderland>, geraadpleegd 16 november 2010.
- www.kwartelkoning.nl
- www.minlnv.nl
- www.soortenbank.nl
- http://www.vogelbescherming.nl/nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/vogel/150/tab/Informatie, geraadpleegd 22 november 2010.
- http://www.vogelbescherming.nl/nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/vogel/245, geraadpleegd 22 november 2010.
- http://www.vogelbescherming.nl/nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/vogel/253, geraadpleegd 22 november 2010.
- www.waarneming.nl

Bijlage 1 Kaartbeeld toekomstige ontwikkelingen locatie A + B

B

Bijlage 2 De Natuurbeschermingswet 1998

In 1998 is een voorstel tot herziening van de Natuurbeschermingswet gedaan. Deze herziening heeft tot doel de voorschriften en bepalingen met betrekking tot de gebiedsbescherming uit de Europese Habitatrichtlijn en Europese Vogelrichtlijn te implementeren in de nationale wetgeving. De Natuurbeschermingswet is daarom in 1998 herzien met het doel de natuurbelangen bij alle beslissingen, vanaf het begin van het planvormingsproces, mee te laten wegen in de besluitvorming. De gewijzigde Natuurbeschermingswet is in oktober 2005 van kracht geworden.

De hernieuwde Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van specifieke natuurwaarden in gebieden die in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn aangewezen zijn als speciale beschermingszone (Natura 2000-gebieden), in gebieden die aangewezen zijn ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van de Natura 2000-gebieden) én in gebieden die via de nationale wetgeving aangewezen zijn als beschermd gebied, staatsnatuurmonument en beschermd landschapsgezicht (in de gewijzigde wet allen ondergebracht onder de noemer beschermde natuurmonumenten).

De herziene Natuurbeschermingswet omvat bovendien de volgende drie onderdelen;

- 1 de aanwijzing van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden;
- 2 het beheer van deze gebieden;
- 3 het toetsen van plannen, projecten en andere handelingen, in of nabij aangewezen gebieden.

Voor het beheer van de aangewezen gebieden kunnen vervolgens beheersplannen opgesteld worden; voor Natura 2000-gebieden is dit wettelijk verplicht. In de beheersplannen staan de instandhoudingsdoelstellingen in ruimte en tijd uitgewerkt en welke maatregelen nodig zijn om de habitats en de leefgebieden in stand te houden of te herstellen (in samenhang met het bestaande gebruik). Hierbij kan dan gedacht worden aan het pas maaien van percelen na een bepaald tijdstip ten behoeve van specifieke planten- en diersoorten of het afplaggen van een heideveld. In de herziene wet zijn verder waarborgen gesteld die ervoor moeten zorgen dat het beheer ook daadwerkelijk opgezet en uitgevoerd zal worden.

De vernieuwde Natuurbeschermingswet voorziet in een afwegingskader waarmee beoordeeld moet worden of plannen, projecten of handelingen in of in de nabijheid van een Habitat- of Vogelrichtlijngebied al dan niet, of uitsluitend onder speciale voorwaarden, door kunnen gaan.

Afwegingskader en beoordeling van verstorende en/of vernietigende activiteiten

Praktisch gezien gaat de (integrale) afweging van de specifieke natuurwaarden binnen beschermde gebieden (Natura 2000) sinds de inwerkingtreding van de herziening aan de hand van de zogenaamde 'habitattoets'. Deze toets bestaat uit drie onderdelen;

- 1 de oriëntatiefase en vooroverleg;
- 1 vergunningverlening via een 'passende beoordeling' en toetsing aan de ADC-voorwaarden;
- 3 vergunningverlening via een 'toets kwaliteitsverslechtering en verstoring van soorten'.

Overigens hoeven niet in alle gevallen alle drie de onderdelen doorlopen te worden; dit is afhankelijk van de informatie over de mogelijke aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In sommige gevallen is het daarnaast noodzakelijk een "verklaring van geen bezwaar" van de provincie of het ministerie van LNV aan te vragen.

Oriëntatiefase

In de oriëntatiefase wordt bepaald hoe de verdere procedure doorlopen moet worden. Deze fase gaat over het vaststellen of er een kans is op het optreden van significant nadelige effecten. Dit kan in deze fase op basis van bestaande informatie gedaan worden.

Hiertoe kunnen de volgende subvragen gevolgd worden;

- is de activiteit te beschouwen als (nieuw) project of handeling;
- wat zijn de mogelijke effecten van de activiteit en wat zijn daarvan de gevolgen voor het gebied gelet op de instandhoudingsdoelstelling (hierbij zijn de aard van de activiteit en de natuurwaarden waarvoor het gebied aangewezen is bepalend);
- kunnen de gevolgen verstoring zijn voor soorten of tot een verslechtering van de kwaliteit van het (natuurlijke) habitat leiden;
- kunnen de gevolgen significant zijn.

Uit deze subvragen kunnen drie mogelijkheden volgen;

- 1 er is zeker geen nadelig effect (wat betekent dat er geen vergunning nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998);
- 2 er is sprake van een mogelijk negatief effect doch dit is zeker geen significant nadelig effect. Hieruit volgt dat een vergunning nodig is. Men dient hiertoe een verslechterings- en verstoringstoets te doen;
- 3 er is kans op het optreden van een significant nadelig effect. Ook in dit geval is een vergunning nodig. Hiertoe moet een passende beoordeling gemaakt worden.

Verslechterings- en verstoringstoets

Een verslechterings- en verstoringstoets heeft als functie na te gaan of er als gevolg van een project, handeling of plan een kans bestaat dat er een verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten optreedt dan wel dat er zich verstoringen op soorten zullen voordoen. Als dit niet het geval is of als dit, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, aanvaardbaar is, kan een vergunning (al dan niet onder voorwaarden of beperkingen) verleend worden.

Onder verslechtering wordt de fysische aantasting van een habitat verstaan. Hiervan is sprake als in een bepaald gebied van deze habitat de oppervlakte afneemt of wanneer het met de specifieke structuur en functies die het voor de instandhouding met de met deze habitat geassocieerde typische soorten in dalende lijn gaat in vergelijking tot de instandhoudingsdoelstellingen.

Verstoring betreft soorten en is meestal in tijd beperkt. Belangrijke maatstaven voor verstoring zijn de intensiteit, de duur en de frequentie. Van verstoring is sprake als uit populatiedynamische gegevens van de betreffende soort blijkt dat deze het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te blijven.

Als uit de verslechterings- en verstoringstoets volgt dat de effecten significant zijn of niet aanvaardbaar, moet er een passende beoordeling opgesteld worden. Ook als uit de voorgaande stap blijkt dat er mogelijk significant nadelige effecten op zullen treden, is een passende beoordeling nodig. Bij een verslechterings- en verstoringstoets bestaat er geen verplichting tot een passende beoordeling en toepassing van de ADC-voorwaarden. Ook hoeft hierbij geen rekening gehouden te worden met cumulatieve effecten. De mate van verstoring en kwaliteitsverslechtering moet per geval aan de hand van de instandhoudingsdoelstellingen en de kwetsbaarheid van de natuurwaarden in het betreffende gebied beoordeeld worden.

Passende beoordeling en ADC-voorwaarden

Een 'passende beoordeling' is een rapport waarin de effecten van een plan, project of handeling die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer maar die afzonderlijk en/of in combinatie met andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen, beschreven staan. Indien uit de passende beoordeling volgt dat er een kans bestaat dat significant nadelige gevolgen op zullen treden, moeten plannen getoetst worden aan de zogenaamde ADC-criteria;

- 1 zijn er geen Alternatieven;
- 2 is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang;
- 3 zijn er Compenserende maatregelen voorzien.

De noodzakelijke instandhoudingsmaatregelen moeten beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats en de soorten. Onder de ecologische vereisten worden zowel biotische als abiotische eisen verstaan waaraan voldaan moet worden om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. De ecologische vereisten worden door de lidstaten opgesteld. Bij een passende beoordeling hoeven geen alternatieve oplossingen of mitigerende maatregelen te worden onderzocht. Het is echter aan te raden de afweging van alternatieven schriftelijk vast te leggen en onderdeel uit te laten maken van de passende beoordeling. Als uit de passende beoordeling namelijk blijkt dat er geen zekerheid verkregen kan worden dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van een gebied niet aantasten, moeten de ADC-voorwaarden getoetst worden en zijn alternatieven en mitigerende maatregelen alsnog aan de orde. Overigens mogen bij de beoordeling van alternatieven economische belangen geen voorrang hebben op ecologische criteria. Dit betekent dat als er een alternatief bestaat, de beoogde activiteit in principe niet door kan gaan. Een voorwaarde is altijd dat een habitat of een soort in een habitat in een gunstige staat van instandhouding gehouden moet worden. Of een natuurlijke habitat of soort zich in een gunstige staat van instandhouding bevindt, moet, zo bepaald de Europese Habitatrichtlijn, worden geëvalueerd met betrekking tot het hele natuurlijke areaal (d.w.z. in een biogeografisch perspectief en dus op het niveau van het "Natura 2000" netwerk). Maar deze staat wordt ook beoordeeld op gebiedsniveau. De beoordeling van de staat van instandhouding gebeurt dus zowel op het niveau van het individuele gebied als op netwerkniveau. Overigens moet men er rekening mee houden dat als de habitattoets uitgevoerd wordt ook de gevolgen van de voorgenomen ingreep op soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn en soorten van bijlage 1 AMvB ex. art. 75 Flora- en Faunawet meegenomen moeten worden. De habitattoets komt dus niet in de plaats van de verplichtingen uit de Flora- en faunawet.

Prioritaire soorten of -habitats

In het geval een Natura 2000-gebied met een prioritaire soort of een prioritair type natuurlijk habitat significant nadelig beïnvloedt wordt, kunnen alleen redenen die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten dan wel na advies van de Europese Commissie andere dwingende redenen van groot openbaar belang beweegreden zijn om een vergunning te verlenen.

Compensatie

Compensatie wordt toegepast als laatste redmiddel om de aantasting van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied te voorkomen. Compensatie bestaat uit fysieke maatregelen die bovenop de normale instandhoudingsmaatregelen voor het betreffende gebied genomen worden. Ze zijn bedoeld om de negatieve effecten van een activiteit te neutraliseren en om een exacte compensatie te bieden voor de nadelige gevolgen op de betrokken habitats en soorten.

In beginsel is financiële compensatie niet toegestaan. De maatregelen moeten betrekking hebben op de natuurwaarden die de nadelige effecten ondervinden en dan in een mate die op de omvang van die gevolgen afgestemd is. Ook moeten de maatregelen zoveel mogelijk plaatsvinden in de directe omgeving van het aangetaste Natura 2000-gebied en in ieder geval binnen dezelfde biogeografische regio. Tenslotte moeten de maatregelen voorzien in functies die vergelijkbaar zijn met die van het oorspronkelijke gebied. De initiatiefnemer draagt zorg voor de kosten van de compenserende maatregelen.

Natuurbeschermingswet 1998 en de milieueffectrapportage

Sinds juli 2004 bestaat er een (Europeesrechtelijke) verplichting om voor strategische plannen en programma's een MilieuEffectRapport te maken. Dit wordt de Strategische Milieubeoordeling (SMB) genoemd. In het geval van mogelijke aantasting van een Natura 2000-gebied en als een passende beoordeling vereist is, is er bovendien sprake van een SMB-plicht. Bovendien is men verplicht in het geval van een Strategische Milieubeoordeling een MilieuEffectRapport (MER) te maken. De overheid

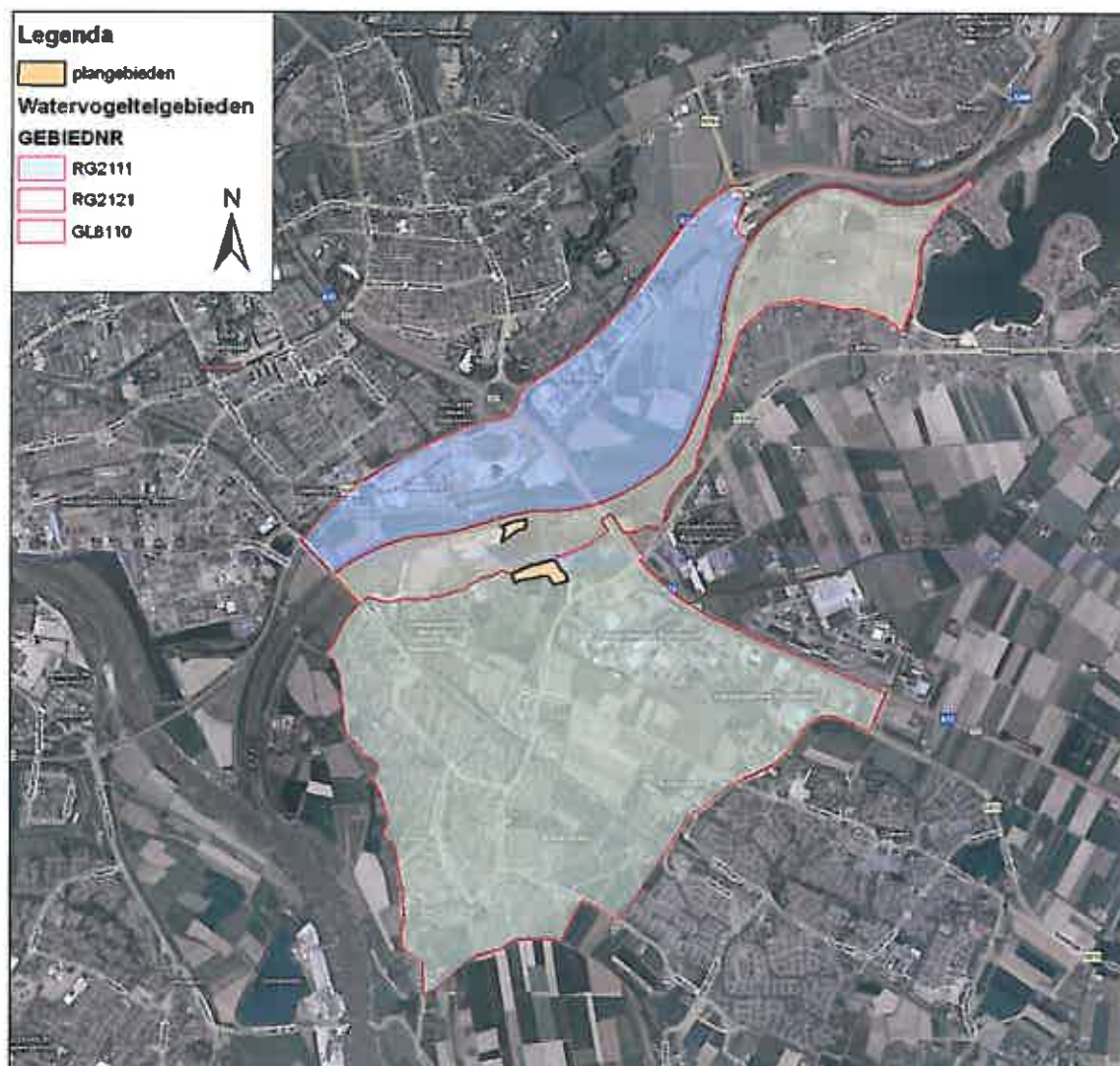
is in het geval van een SMB altijd zowel de initiatiefnemer als het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag dat het besluit moet nemen of het plan moet vaststellen, start de MER- of SMB-procedure. Wanneer er zowel een MER gemaakt moet worden als een passende beoordeling nodig is, wordt eerst de MER- of SMB-procedure opgestart. Tijdens of na de MER- of SMB-procedure wordt de vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aangevraagd. Deze vergunning kan dus pas verleend worden als de MER-procedure doorlopen is. Op dit moment is er sprake van een rechtstreekse werking van de SMB-richtlijn. In de nabije toekomst zal deze procedure op grond van de Wet milieubeheer uitgevoerd gaan worden. Alle stappen uit de Natuurbeschermingswet 1998 zoals de passende beoordeling kunnen overigens in het Milieu-Effect-Rapport aan de orde komen.

Natuurbeschermingswet 1998 en bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan is een belangrijk instrument bij het beschermen van soorten en gebieden. Daar komt bij dat het, in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, als plan gezien kan worden waarvoor bekeken moet worden of het mogelijk significant nadelige gevolgen heeft voor (de instandhoudingsdoelstellingen van) Natura 2000-gebieden. Dit geldt ook voor de wijziging of voortzetting van bestemmingen en dan met name om de intensivering van huidige bestemmingen of het toetsen van de effecten van bestaande bestemmingen. Overigens geldt dit dus ook ten aanzien van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

In een bestemmingsplan kunnen gebieden adequaat begrensd worden en kunnen er stringente voorschriften opgesteld worden die uitgaan van bijvoorbeeld de instandhoudingsdoelstellingen, de gunstige staat van instandhouding van gebieden en soorten en de natuurdoelen uit het rijksbeleid. In de voorschriften kunnen bepalingen en voorwaarden opgenomen worden ten aanzien van de bestemmingen en het wel of niet toestaan van activiteiten. Ook het structuurplan, het milieubeleidsplan, de milieuvergunningen, de algemene plaatselijke verordeningen en de bouwverordeningen kunnen een bijdrage leveren aan het veiligstellen van soorten en gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet.

Bijlage 3 Watervogeltelgebieden SOVON

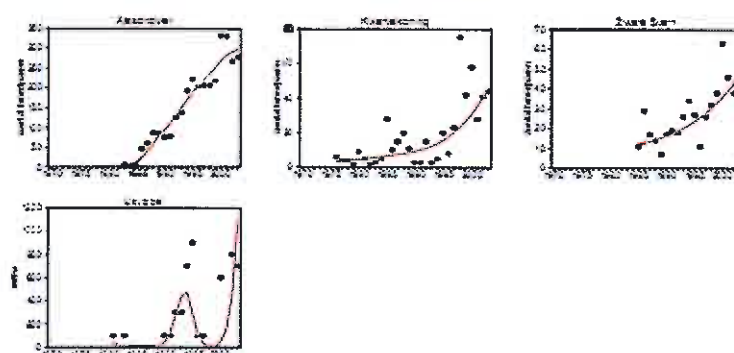

Bijlage 4 Vogels van Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel

© SOVON Vogelonderzoek Nederland & Centraal Bureau voor de Statistiek 2005
Wijze van citeren: SOVON & CBS 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk.
SOVON-informatierapport 2005/09, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Bask-Uithoerget.
Voorafleg zie Toelichting Gebiedsinformatie of het hele rapport

(B) Uiterwaarden IJssel
Broedvogels (aantallen in paren)

Soort	Eerste jaar	Trend vanaf jaar	Trend vanaf jaar	Gemiddelde 79-83	Gemiddelde 89-93
Aaschelvi	1981	••	•	2	280
Porselein	1981	••	••	2	13
Kuifkoning	1981	••	••	4	43
Zwarte Stare	1981	•	•	0	45
Lusvogel	1981	•	•	0	5

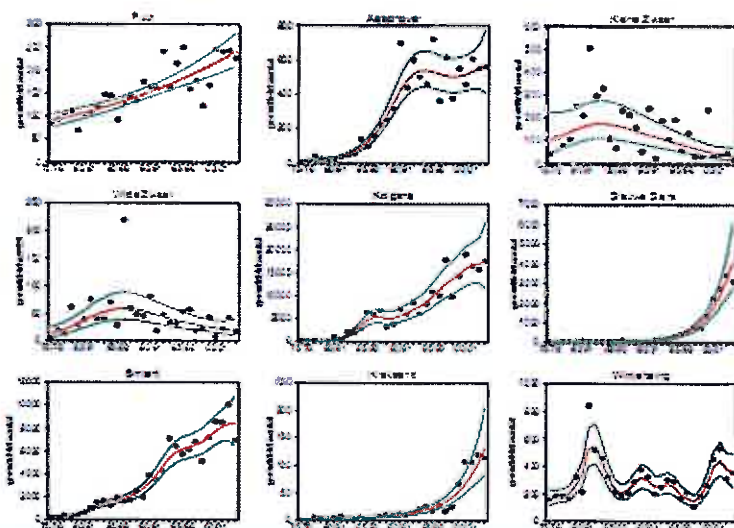

© SOVON Vogelonderzoek Nederland & Centraal Bureau voor de Statistiek 2005
 Wijze van citeren: SOVON & CBS 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk.
 SOVON-informatierapport 2005-09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Lubbergen.
 Voor citaten zie Toelichting Gebruikersinformatie of het hele rapport

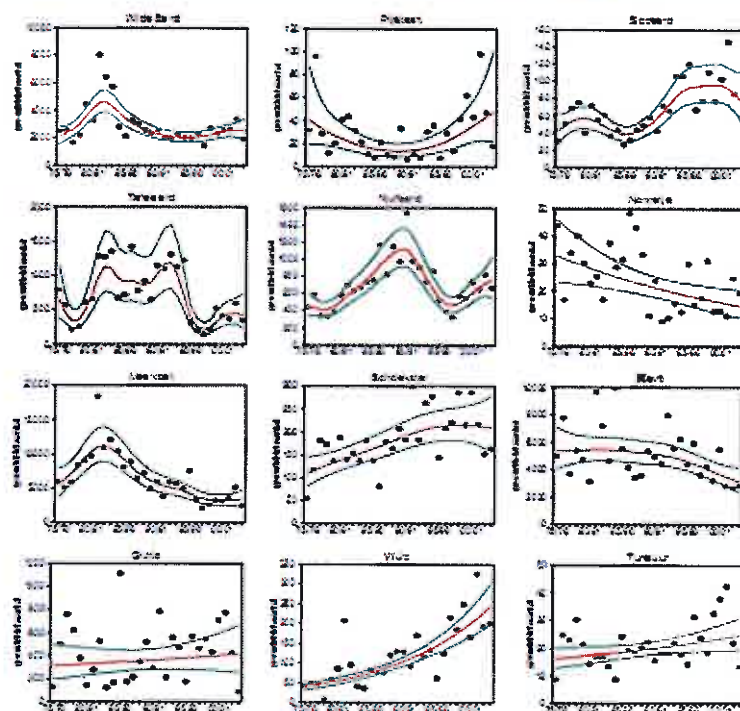
(38) Uiterwaarden IJssel

Niet-breedvogels (881818 in exemplaren)

Soort	Functie- Range- en/of eigen	Startjaar trend	Trend t.o.v. startjaar	Trend t.o.v. 1995	Gemiddeld in zone periode 2000-2004	Gemiddeld in zone maximum periode 2000-2004
Traut	1	1993-94	+	+	220	
Aalscholver	1a	1993-94	++	0	550	
Kleine Zwaan	1a	1993-94	-	-	70	
Wilde Zwaan	1a	1993-94	?	?	20	
Kogone	1a	1993-94	++	+	18.700	
Groene Gans	1a	1993-94	++	++	2.800	
Solent	af	1993-94	++	+	8.500	
Kalkoen	1	1993-94	++	++	100	
Winterkoning	1	1993-94	0	?	580	
Wilde Gans	1	1993-94	-	?	2.600	
Pijlstaart	1	1993-94	?	+	50	
Scholekroon	1	1993-94	0	?	50	
Tafelberg	1	1993-94	?	?	450	
Kalkoen	1	1993-94	-	?	590	
Nonette	1	1993-94	-	-	30	
Meerkraai	1	1993-94	-	?	3.800	
Schietkruis	1a	1993-94	+	0	210	
Kraai	1a	1993-94	-	-	3.400	
Grutto	1a	1993-94	0	0	490	
Wulp	1a	1993-94	++	++	230	
Turkooi	1	1993-94	+	+	30	

© SOVON Vogelonderzoek Nederland & Centraal Bureau voor de Statistiek 2005
Wijze van citeren: SOVON & CBS 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk.
SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbingen.
Voor uitleg zie Toelichting Gebiedeninformatie of het hele rapport

Bijlage 5 Instandhoudingsdoelstellingen

Bron: Ontwerpbesluit Uiterwaarden IJssel, Ministerie van LNV, 2007

Broedvogels

A017 Aalscholver

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 280 paren.

Toelichting

Als broedvogel is de aalscholver in de jaren tachtig langs de IJssel verschenen. Nadat de soort medio jaren negentig een maximum leek te hebben bereikt met 222 paren geteld in 1995, lijkt de populatie zich recentelijk op een iets hoger niveau te stabiliseren: in de periode 1999-2003 gemiddeld 280 paren (maximaal 330, 2001). De individuele kolonies blijven over het algemeen beneden de 100 paren, met de grootste kolonie in de Havikerwaard (110 paren, 2001) en de totale populatie is relatief bescheiden (in 2002 157 paren). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud op een bescheiden niveau voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doel

Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting

Voor het porseleinhoen vormen de uiterwaarden van de grote rivieren van oudsher een belangrijk broedgebied voor sterk wisselende aantallen. Essentieel is de waterstand in mei – juni. Bij omvangrijke inundaties in deze periode vestigen zich enkele tientallen paren (b.v. in 1987 langs de IJssel tussen Arnhem en Zutphen ten minste 26 roepende mannetjes). In droge voorjaren worden hooguit enkele paren vastgesteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie noodzakelijk. Het aantal paren in het doel heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een zelfstandige sleutelpopulatie, maar kan draagt wel een bijdrage aan de draagkracht in de regio grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A122 Kwartelkoning

Doel

Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 60 paren.

Toelichting

De rijk gestructureerde hooilanden en ruigten in de rivieruiterwaarden vormen het belangrijkste broedgebied van de kwartelkoning in Nederland. Het afgelopen decennium vormen de uiterwaarden van de IJssel daarvan het belangrijkste deelgebied (1993-1997 gemiddeld 12 en 1999-2003 42 paren, maximaal 75 in 1998). Uitbreiding en verbetering leefgebied in het rivierengebied is noodzakelijk omdat de toekomst van de grote broedpopulatie in Oost-Groningen (Oldambt) hoogst onzeker is. De soort is hier afhankelijk van de gewaskeuze in de akkerbouw. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A197 Zwarte stern

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 50 paren.

Toelichting

Van oudsher is de zwarte stern broedvogel langs de IJssel in kleine aantallen. De kolonies zijn bescheiden van omvang en liggen verspreid over het hele gebied. Door actief beleid ten aanzien van het aanbieden van kunstmatige nestgelegenheid zijn de aantallen het laatste decennium duidelijk toegenomen (1993-97 gemiddeld 20 paren, 1999-2003 45 paren, maximaal 63 paren in 2000). Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de populatie aangehouden gezien de recente toename in het gebied. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A229 IJsvogel

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting

Na strenge winters kan de ijsvogel geheel afwezig zijn, maar na een reeks zachte winters komen ten minste 10 paren tot broeden (bijvoorbeeld 1995 12 paren), onder andere in wortelkluiten van omgevallen bomen in de moerasbossen. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een zelfstandige sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

niet-broedvogels

A005 Fuut

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 220 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de fuut onder andere een functie als foerageergebied. Sinds begin jaren tachtig is de populatie toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding heeft vooral betrekking op de situatie in het IJsselmeergebied.

A017 Aalscholver

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 550 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de aalscholver onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. In de jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen en daarna min of meer stabiel geworden. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A037 Kleine zwaan

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Aantallen kleine zwanen zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Het aantalsverloop vertoonde een optimum in begin jaren tachtig, daarna een afname. De draagkracht is berekend over de jaren 1999- 2003, de periode voor landelijke afname. De afname is waarschijnlijk ten dele een gevolg van een afname in de internationale populatieomvang.

A038 Wilde zwaan

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Aantallen wilde zwanen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Het gebied Uiterwaarden IJssel levert een van de grootste bijdragen voor de soort. Alleen de slaapplaats Fochteloërveen is groter van omvang. Het aantalsverloop vertoonde een optimum rond 1985, daarna een afnemende tendens, maar wel met fluctuaties. De aantallen worden evenals bij de kleine zwaan sterk beïnvloed door inundatiefrequentie en –duur van de uiterwaarden. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A041 Kolgans

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 16.700 vogels (seizoensgemiddelde). Achteruitgang in omvang foerageergebied met maximaal 7% is toegestaan, ten gunste van de habitattypen H3270 slikkige rivieroever, H6120 stroomdalgraslanden, H6510 glanshaver- en vossenstaartheuvels, H91Eo vochtige alluviale bossen of H91Fo droge hardhoutoibossen of de broedvogelsoorten A119 porseleinhoen of A122 kwartelkoning.

Toelichting

Aantallen kolgans zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplek. Sinds begin jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen. Binnen het Natura 2000-netwerk is dit het belangrijkste foerageergebied voor de kolgans. In de periode 1999/2000-2003/2004 foerageerden gemiddeld ongeveer 7,5% van de Nederlandse vogels in het gebied. In het gebied is onvoldoende ruimte aanwezig om zowel de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans als voor de genoemde habitattypen of broedvogelsoorten te realiseren. Vanwege deze onverenigbaarheid wordt prioriteit gegeven aan de realisering van instandhoudingsdoelstellingen voor vermelde habitattypen en broedvogelsoorten ten opzichte van de kolgans. Achteruitgang van de omvang van het foerageergebied is alleen toegestaan wanneer er sprake is van een directe relatie met de instandhoudingsdoelstelling van de vermelde habitattypen en broedvogelsoorten.

A043 Grauwe gans

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.600 vogels (seizoensgemiddelde). Achteruitgang in omvang foerageergebied met maximaal 7% is toegestaan, ten gunste van de habitattypen H3270 slikkige rivieroever, H6120 stroomdalgraslanden, H6510 glanshaver- en vossenstaartheuvels, H91Eo vochtige alluviale bossen of H91Fo droge hardhoutoibossen of de broedvogelsoorten A119 porseleinhoen of A122 kwartelkoning.

Toelichting

Aantallen grauwe ganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplek. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Binnen het Natura 2000-netwerk is dit het vijfde foerageergebied voor grauwe ganzen. In de periode 1999/2000-2003/2004 foerageerden gemiddeld ongeveer 2,9% van de Nederlandse vogels in het gebied. In het gebied is onvoldoende ruimte aanwezig om zowel de instandhoudingsdoelstellingen voor de grauwe gans als voor de genoemde habitattypen of broedvogelsoorten te realiseren. Vanwege deze onverenigbaarheid wordt prioriteit gegeven aan de realisering van de instandhoudingsdoelstellingen voor vermelde habitattypen en broedvogelsoorten ten opzichte van de grauwe gans. Achteruitgang van de omvang van het foerageergebied is alleen toegestaan wanneer er sprake is van een directe relatie met de instandhoudingsdoelstelling van de vermelde habitattypen en broedvogelsoorten.

A050 Smient

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 8.300 vogels (seizoensgemiddelde). Afname in omvang foerageergebied met maximaal 7% is toegestaan, ten gunste van de habitattypen H3270 slikkige rivieroever, H6120 stroomdalgraslanden, H6510 glanshaver- en vossenstaartheuvels, H91Eo vochtige alluviale bossen of H91Fo droge hardhoutoibossen of de broedvogelsoorten A119 porseleinhoen en A122 kwartelkoning.

Toelichting

Aantallen smienten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als slaapplek en als foerageergebied. Sinds begin jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen. Binnen het Natura 2000-netwerk is dit gebied van middelgrote betekenis. In de periode 1999/2000-2003/2004 foerageerden gemiddeld ongeveer 1,8% van de Nederlandse vogels in het gebied. In het gebied is onvoldoende ruimte aanwezig om zowel de instandhoudingsdoelstellingen voor de smient als voor de genoemde habitattypen of broedvogelsoorten te realiseren. Vanwege deze onverenigbaarheid wordt prioriteit gegeven aan de realisering van de instandhoudingsdoelstellingen voor vermelde habitattypen en broedvogelsoorten ten opzichte van de smient. Achteruitgang van de omvang van het foerageergebied is alleen toegestaan wanneer er sprake is van een directe relatie met de instandhoudingsdoelstelling van de vermelde habitattypen en broedvogelsoorten.

A051 Krakeend

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 100 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de krakeend onder andere een functie als foerageergebied. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A052 Wintertaling

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 380 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de wintertaling onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen fluctueren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A053 Wilde eend

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de wilde eend onder andere een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoonde verhoogde waarden begin jaren tachtig, maar is verder stabiel. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A054 Pijlstaart

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de pijlstaart onder andere een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoonde een dal in de tweede helft van de jaren tachtig, aantallen zijn daarna weer toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A056 Slobeend

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Aantallen slobeenden zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft onder andere een functie als foerageergebied. In de tweede helft van de jaren tachtig is de populatiegrootte toegenomen, daarna fluctuerend. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A059 Tafeleend

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 450 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de tafeleend onder andere een functie als foerageergebied. Het gebied Uiterwaarden IJssel is één van de gebieden in Nederland die de grootste bijdrage leveren voor de tafeleend. Aantallen zijn sinds de jaren zeventig aanvankelijk toegenomen, waarschijnlijk in samenhang met herstel van de populatie driehoeksmosselen. Sinds 1995 was er sprake van een afname, net als elders in het Natura 2000-landschap rivierengebied, waarschijnlijk ten gevolge van een toename in de randmeren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de afname is niet gelegen in dit gebied.

A061 Kuifeend

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 690 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de kuifeend onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen zijn sinds de jaren zeventig aanvankelijk toegenomen, waarschijnlijk in samenhang met herstel van de populatie driehoeksmosselen. Vanaf 1995 was er sprake van een tijdelijke afname, net als elders in het Natura 2000-landschap rivierengebied, waarschijnlijk ten gevolge van toename in de randmeren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A068 Nonnetje

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor het nonnetje onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen zijn rond 1990 afgenomen, net als langs de Nederrijn, maar dit lijkt een gevolg van een opeenvolging van zachte winters. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A125 Meerkoet

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de meerkoet onder andere een functie als foerageergebied. Het gebied Uiterwaarden IJssel is één van de gebieden in Nederland die de grootste bijdrage leveren voor de meerkoet. Het aantalsverloop vertoonde een optimum rond begin jaren tachtig en daarna een afname. Aantallen zijn sinds 1996 opnieuw afgenomen, net als elders in het Natura 2000-landschap rivierengebied, waarschijnlijk ten gevolge van toename in de randmeren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A130 Scholekster

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de scholekster onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplek. Vanaf begin jaren tachtig is de populatie toegenomen en afgevlakt in de jaren negentig (met fluctuaties). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien, de waarschijnlijke oorzaak van landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A142 Kievit

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.400 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de kievit onder andere een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop was aanvankelijk fluctuerend, maar toonde in de jaren negentig een afname. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd. Het gebied Uiterwaarden IJssel is een van de gebieden binnen het Natura 2000-netwerk die de grootste bijdrage leveren voor de kievit.

A156 Grutto

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 490 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Aantallen grutto's zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Aantallen zijn sterk fluctuerend, maar hebben een positieve tendens. Behoud van de huidige situatie is voldoende daar de oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding wordt veroorzaakt door ontwikkelingen in de omstandigheden voor broedvogels. Binnen het Natura 2000-netwerk leveren de gebieden Waddenzee en Uiterwaarden IJssel de grootste bijdrage.

A160 Wulp

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 230 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de wulp onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De populatiegrootte toonde een sterke doorgaande toename. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A162 Tureluur

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de tureluur onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Aantallen fluctueren, maar hebben een positieve trend, zowel op lange termijn als recent. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel (0492) 450 161
fax (0492) 450 162
info@starobv.nl
www.starobv.nl

